Hiernevens staat nog een ander feit, dat evenzeer met dankbaarheid geboekt moet worden.

Bij de vereeniging in 1892 waren er niet minder dan *honderd en twaalf* plaatsen, waar meer dan éene kerkgemeente bestond. Bij de pogingen om deze tot samensmelting te bewegen, doen zich de meeste moeilijkheden voor. Ons volk voedt nu eenmaal te dezen opzichte eigenaardige(?) denkbeelden. Het vergeet niet licht oude geschillen. En toch zijn van die *twee* maal *honderd en twaalf* kerken reeds niet minder dan ⅔ gedeelten, of bijna de helft, samengesmolten. Daar onder zijn ook kerken van tamelijken omvang, zooals die te Zwartsluis en Broek op Langendijk, Bodegraven en Meppel, Kampen en Utrecht. En aan dit gelukkig verschijnsel hebben *alle* kerkelijke provinciën haar deel.

Wel zouden b.v. in Kampen, dus werd beweerd, de stukken er afvliegen, indien de samensmelting doorging, doch — de leden waren gelukkig wel wijzer!

Bij veel, dat roept tot diepe verootmoediging, hebben wij derhalve nog overvloedige stoffe tot dank aan Hem, die aldus Zijne kerk nog heeft willen bouwen en uitbreiden.

Zoo wij ons maar bij alles klemmen aan Zijn Woord, ons laten leiden door Zijn Geest en Zijne eer zoeken, zijn er redenen te over om goedsmoeds te zijn!

Prof. Noordtzij deed een goed werk met tegenover de loopende valsche berichten aldus de nuchtere gegevens der werkelijkheid te stellen.

Ons dunkt het *Nieuws van den Dag* en andere bladen, die deze valsche berichten colporteerden, zijn eershalve verplicht van deze officieuse tegenspraak nota te nemen.

Buitenland.

China. Hoe de vreemdelingenhaat weg te nemen?

Het is gebleken, dat de Chineesche regeering nog over genoeg gezag beschikt, om de verschillende ambtenaren te nopen, de bloedige vervolging der vreemdelingen in China te doen ophouden en hen te straffen, die in deze de keizerlijke bevelen wederstreeft. De onderkoning Tsi-Chuan werd gedegradeerd en onbekwaam verklaard om een ambt te bekleeden. Maar dit geschiedde alleen op het ultimatum, dat de markies van Salisbury naar Peking zond. De onderkoning van Fu-Kien, in welke provincie de moord van den zendeling Stewart, zijne vrouw en zijne helpers plaats had, trachtte eerst het onderzoek naar de bedreven wreedheden en moorden te verijdelen, maar de aanwezigheid van vier à vijf Engelsche oorlogsschepen te Fouchow noodzaakte hem deze tactiek te laten varen. Het gevolg was, dat deze Chineesche overheidspersoon bevel gal tot executie van een menigte van lieden, die zich schuldig gemaakt hadden aan het vermoorden der mannen, vrouwen en kinderen, die aan de Engelsche missie verbonden waren.

Dr. Muirhead, de man die in zake de zending in China zooveel ervaring opdeed, spreekt in een brief over het opvoedingssysteem, dat gedurende vele geslachten in China gevolgd werd. Ten gevolge van dit systeem zijn millioenen geletterden ontstaan, uit welke de klasse der manderijnen haren oorsprong heeft. Hij zegt: Er zijn in China vele geheime genootschappen, wier doel is, de bestaande regeering omver te werpen, en die ook zijn saamgezworen om de vreemdelingen te wederstaan. Wanneer eenige leidende geesten onder hen aan het werk zijn, of wanneer, gelijk nu het geval geweest is, een aantal bandelooze soldaten, die geen soldij ontvangen en ook niet onder commando staan, zich bij hen voegen, dan kan elk oogenblik verwacht worden, dat er een uitbarsting komt gelijk er geweest is, wanneer de autoriteiten niet op hun hoede zijn of wanneer zij de menschen laten begaan.

Wat is onder deze omstandigheden te doen? Het eenvoudig straffen van eenige misdadigers, of het betalen van geldsommen ter vergoeding van geleden verliezen, zijn eene zeer oneevenredige herstelling van den jammer en verhinderen eene herhaling niet. Al zijn er vele moeielijkheden in dien weg, toch is het geheel in de macht van de hoogste autoriteiten, indien zij betrouwbare menschen zijn en in staat mogen geacht worden te regeeren, een nieuwe orde van zaken in te voeren, door tegelijk de geletterde klassen en het overige volk ten opzichte van de zaak in quaestie te reformeeren.

Het is waar, dat het geheele systeem van opvoeding zal moeten herzien worden, en dat het Mandarinaat moet gebracht worden tot een beter beginsel... Laat den eerbied, dien men aan vreemdelingen schuldig is, ingeprent worden in de examenzalen en in de gerechtshoven, en schoon dan een revolutie onder de studeerenden volgen zou, toch zou er eene nieuwe orde van dingen uit ontstaan, welke blijken zou een zegen voor het geheele land te zijn."

Wij helpen het Dr. Muirhead wenschen, doch dergelijke dingen kunnen door middel van een ultimatum niet afgedwongen worden.

Een ander kenner van Chineesche toestanden, Macgowan, predikant te Amoy, geeft het volgende advies:

»Het eenige geneesmiddel om dit groote bedorven lichaam te herstellen, is het Christendom. Maar terwijl het bederf zoo diep is en het gevaar zoo dreigend, zou de natie niet in staat zijn om te wachten op het lange proces van kerstening. Het andere plan door hetwelk het land van de verniclende machten, die daarin zijn, gered worden kan, is door zijn verdeeling door enkele westersche mogendheden... Het bederf heeft alle klassen der maatschappij aangetast, en de genezing moet komen van eenige andere bron dan die welke de conscientie der natie of de onderwijzing harer wijzen kan voortbrengen."

Wie weet of de Engelschen er niet toe komen om te betoogen, dat om hiermede een begin te maken, Engeland zich alvast maar van een deel van China moet meester maken. Doch het doel heiligt de middelen niet. Ieder zal echter moeten toestemmen, dat de toestand van het z.g. hemelsche rijk diep treurig is. Geen land ter wereld, waar de prostitutie onder allerlei vorm het volk zóó heeft ontzenuwd als China.

Gemengd Nieuws.

Te Londen is onlangs de aandacht zeer gevestigd geweest op Khama, een neger-opperhoofd. De *Graphic* kondigde eenigen tijd geleden aan, dat drie opperhoofden van volken in het zuiden van Afrika te Londen zouden komen, om te protesteeren tegen, het besetten van hun land door eene maatschappij aan welke groote streken van Zambera waren afgestaan. Deze hoofden of koningen begeerden onder het directe protectoraat van Engeland te blijven, uit vrees dat de Compagnie anders sterken drank in hun grondgebied zou gaan invoeren.

Khama is een man van 55 jaren, met een aangenaam uiterlijk en een intelligent voorkomen. Reeds lang geleden ging hij tot het Christendom over. Zijn eigen vader wilde hem om zijne belijdenis ter dood laten brengen, doch de liefde van het volk, die hij ook als kroonprins reeds bezat, redde hem. Onder zijne regeering werden de Bamenzwato's een vreedzaam en welvarend volk.

Khama is met een zijner tochtgenooten »geheel onthouder." De drie Kafferhoofden zijn met Europeesche kleederen gekleed. Een van hen, het opperhoofd Sebelle, is een welgevormd man, met wit hoofdhaar. Hij was eenmaal de leerling van den bekenden Afrikaanschen zendeling Livingstone, die hem leerde lezen.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

EENE REIS IN DE MIDDELEEUWEN.

VI.

HEEN EN WEDER.

Al even slecht als de Dominikanermonniken kwamen de zeven Franciskanen er af, die onder Johannes van Planos stonden.

Zij zochten niet den stadhouder op, maar den Groot-Khan zelf, die Gayoek heette en te Karakoroem woonde. Welk een groot heer dit was, kunt gij hieruit opmaken, dat de boden uit Rome bij hem niet minder dan *vierduizend* gezanten vonden, uit alle landen van Azie! Gij begrijpt, hoe 't zulk een machtig vorst maken moest, toen hij de brieven van paus Innocentius IV hoorde lezen. Want daarin stond ronduit, dat deze de wereldheerschappij bezat. Dit was nu juist, gelijk wij zagen, wat de Khans geloofden dat hun toekwam. Zij en niet de paus moesten over alle volken regeeren. Geen wonder, dat Johan en zijn vrienden met de kous op 't hoofd weer thuis kwamen.

Een ander die beproefde wat er bij de Mongolen viel uit te richten, was Lodewijk »de Heilige", koning van Frankrijk, een groot vriend van paus en kerk, en een vorst die ook ter kruistocht ging. Hij stuurde zelfs tweemaal een gezantschap, maar 't baatte niet. Integendeel, al die gezantschappen verwekten slechts tweedracht onder de Christenen in 't groote rijk van Djengis-Khan. Want de monniken deden niet alleen hun best om de heidenen tot het Christendom te bekeeren, maar ook de Nestorianen tot de Roomsche kerk over te halen. Doch daarbij trachtten de monniken veelmeer de macht en het aanzien van den paus ook in Azie te vestigen, dan het Koninkrijk Gods uit te breiden, door den heidenen het Evangelie te prediken.

De Khans hadden echter, gelijk we bemerken, gelegenheid genoeg gehad om van den Heere Christus en van de kerk iets te hooren. Nu zullen we zien, hoe 't afliep met de gezanten die de Groot-Khan Koeblai naar den paus gezonden had, met Nicolo en Maffio Polo.

Twee jaren lang wachtten de beide broeders in Venetie, maar nog altijd was er geen nieuwe paus gekozen. Dit nu bracht hen in een lastig geval. Zij begonnen te vreezen, dat de Groot Khan hen verdenken zou van hem gefopt te hebben, door niet terug te keeren. Wat te doen? Er zat niet veel anders op dan in vredesnaam maar te gaan vertellen, hoe het zat en zonder antwoord van den paus weder te keeren. Dan zag de Khan ten minste, dat hij hen niet te vergeefs had vertrouwd.

Ditmaal echter zouden er niet twee, maar drie gaan. En als ik u zeg, dat die derde ook Polo heette, begrijpt ge al wie 't was. De jonge Marco had van zijn vader en zijn oom zooveel gehoord van al die vreemde landen en al de wonderlijke dingen die zij hadden aanschouwd, dat hij van verlangen brandde, dit al ook te zien. Gij begrijpt, hoe lang hem die twee jaren vielen, waarin de kardinalen 't nog maar al niet eens konden worden over een nieuwen paus. Trouwens het reizen zelf duurde in dien tijd meest ontzettend lang, ten minste in onze oogen, daar wij gewend zijn tot op de minuut af te berekenen, wanneer wij vertrekken en aankomen zullen. Denk eens hoe lang Abram niet reisde uit Ur naar Kanaän. En de schepen die Salomo uitzond bleven eenige jaren onderweg.

Van Venetie zeilden de drie reizigers, waarvan de jongste de beroemdste zou worden, weer naar Acco in Syrie. Gij weet nog, dat daar een afgezant van den paus woonde. Van daar nu kregen de Polo's een brief mee, zoodat de Khan toch iets van wege den paus zou krijgen. Na Acco verlaten te hebben togen zij zuidwaarts naar Jeruzalem. Daar gingen zij de zoogenaamde »heilige plaatsen" bezoeken, zooals den kruisweg, de plaats der kruisiging en andere. Natuurlijk is het meer gissen dan zekerheid als men die plaatsen aanwijst, die dan ook bij ons niet »heilig" heeten. De reizigers gingen ook naar het graf van Christus — of liever de plek die men zoo noemt — en kregen uit de lamp die daar brandde een weinig olie, waar de Khan, zoo als gij weet, om gevraagd had (let er wel op dat het is de Khan met een groote *K* en een h).

Van Jeruzalem reisden de drie mannen weder naar het ons reeds bekende Giazza in klein-Armenie. Maar zie, nauweliijks had hun schip 't anker gelicht, of men vernam dat den 6en September 1271 de Kardinalen eindelijk 't eens waren geworden, en een paus hadden gekozen. Deze nam den naam aan van Gregorius X. De nieuwe paus wou zeker de schade door het tijdverlies geleden inhalen. Althans hij zond dadelijk boden door klein-Armenie om de drie reizigers, zoo mogelijk, nog te treffen en tegen te houden. Gelukkig waren de Polo's er nog en gehoorzaam aan den wensch van den paus keerden zij haastig weder naar Acco terug. Daar ontvingen zij van den pauselijken gezant de brieven en geschenken, die Gregorius voor den Groot-Khan bestemd had. Ook kregen de reizigers nog gezelschap mee, namelijk twee monniken. Deze — 't waren geleerde mannen — moesten den Khan op al zijn vragen trachten te antwoorden, vooral wat betreft het geloof der Roomsche kerk.

Weer trokken onze geduldige reizigers noordwaarts en naar Armenie. Zij troffen 't nu echter bijster ongelukkig. Want de Saracenen — een Mahomedaansch volk uit het zuiden — waren in Armenie gevallen en verwoestten er alles te vuur en te zwaard. Dit merkten de Polo's al spoedig; de monniken ook. Hoe geleerd zij ook waren, daar wisten de laatsten geen raad op. En daar nu hun kennis veel grooter was dan hun moed, maakten zij aanstonds rechtsomkeert, lieten de Saracenen vechten, de Polo's reizen, en keerden zoo gauw mogelijk terug. De Khan moest dan maar zien, dat hij op al zijn vragen antwoord kreeg.

Doch, al hadden de monniken er genoeg van, de andere reizigers niet. Zij hadden nog een gevaarlijke reis voor zich, maar volhouden, dat was hun leus. »Dwars door Azie" — dat hadden zij zich voorgesteld, en hoopten ze te volbrengen.

Te Giazza (of Alaja) hadden onze vrienden den grond van Klein-Armenie betreden. Vóór den inval der legers van Dejengis-Khan was dit een afzonderlijk rijk, naast Groot-Armenie, en omvatte met zijn gebied een groot deel van Klein-Azie. (Dit is 't land 't welk in den Bijbel eenvoudig Azie heet). Doch nu Marco Polo en zijn vader en oom er door trokken, was het reeds een staat, onderhoorig aan de Mongolen. Vandaar trokken zij naar Mosoel in Mesopotamie aan den Tiger. Dit was toen de hoofdstad van dat landschap en er woonde een patriarch of hoofd van de Christelijke secte der Jacobieten. Om er te komen, moest men door een land vol gevaren, waar de roofzieke Toerkmenen woonden. Gelukkig kwamen de reizigers de gevaren te boven, en goed en wel bereikten zij Mosoel.

AAN DE LEZERS.

Nu 't nieuwe jaar is aangebroken, waarmee we den vrienden geluk en waarin we hun 's Heeren zegen wenschen, hopen we de beantwoording der vragen voort te zetten. Er wachten nog, gelijk men weet, verscheidene.

We herhalen nu echter 't verzoek om:

1. de vragen te onderteekenen;
2. duidelijk te schrijven;
3. zoo duidelijk mogelijk te zeggen wat men bedoelt. Als iemand eenvoudig vraagt wat »zeker koning" heeft gedaan, of »meent een tekst gelezen te hebben", dan is 't ons niet kwalijk te nemen, dat wij noch dien koning noch dien tekst zoo dadelijk weten, of zelfs bij onderzoek niet ontdekken kunnen. Maar misschien betert dit alles wel met het nieuwe jaar.

HOOGENDIJK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Goes, R. J. van der Veen te Bolsward A. — Schildwolde c. a., P. Bos te Zuidbroek. — Rozenburg c. a. (cl. Brielle), G. Boekenoogen, cand. V. U. te Dokkum. — Aalten B, J. J. Berends te St.-Anna-Parochie. — Smilde B, J. J. Bajema, emer. pred. te Staphorst. — Tholen B, C. W. J. van Lummel te Delft.

AANGENOMEN: Grand-Rapids (N.-Am.), F. M. ten Hoor te Francker.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Meeuwen, J. C. G. Gobius du Sart te Eemnes buiten. — Ransdorp (cl. Edam), G. J. B. Stork, cand. te Amsterdam. — Gorredijk (cl. Heerenveen), J. van Giffen te Heerenveen. — Asch (cl. Tiel) en Hiaure c. a. (Friesl.), N. P. E. G. van Uchelen, cand. te Harderwijk. — Kralingen, J. F. Haspels te Colmschate. — Oterleek, P. H. Kapteijn, cand. te Lekkum (Groningen). — Oosterwolde, H. J. Huber te Windeweer. — Wemeldinge (cl. Goes) en Middelburg, J. H. Wensinck te Nijkerk op de Veluwe. — Haamstede (cl. Zierikzee) (toez.), Zwartewaal, D. A. van Krevelen, cand. te Rotterdam.

AANGENOMEN: Franeker, H. W. ter Haar te Hoogezand. — Achlum c. a., W. Hoekzema te Burum en Munnikezijl. — Schoonhoven, J. M. Conradi te De Lier. — Bergen op Zoom, H. A. van der Meulen te Haastrecht. — Drogeham, J. L. de Mol Moncourt, cand. — Vechel (toez.), J. Heenk J.A.Lz. te Budel en Gastel. — Bruchem c. a., J. ten Bruggenkate, cand. — Renswoude, N. P. E. C. van Uchelen, cand. te Harderwijk.

BEDANKT: Oppenhuizen en Uitwellingerga, J. H. Gunning E.Bzn. te Leersum. — Akkerwoude en Aalten (cl. Zutphen), L. B. Tjebbes te Schiaard. — Achlum en Hitsum, W. Hoekzema te Burum en Munnikezijl. — Kolhorn en Hoogwoud, S. Miedema te Eenigenburg. — Koldewolde en Oudega c. a., J. C. S. Locher te Birdaard en Jannum. — Eijerland, J. Groeneweg te West-Terschelling. — Waarder c. a., P. Bokma te Bruinisse. — Ritthem en Berkenwoude, D. A. van Krevelen, cand. te Rotterdam. — Westerbork, G. D. Goedhuis, cand. te Appingadam.

Geabonneerden op DE HERAUT wordt beleefd verzocht, de abonnementsgelden over het 4de kwartaal, geëindigd 31 *Dec.* 1895 *ten bedrage van f 1.20, per postwissel over te maken aan de* **Administratie.**

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

J. A. WORMSER,
Directeur-Uitgever.

Amsterdam, Jan. 1896.

Advertentien.

Bevallen van een *ZOON*
A. M. C. DE VRIES—DAUBANTON.
Groningen, 25 Dec. 1895.

Heden ontsliep in haren Heere en Heiland, onze geliefde Moeder en Behuwdmoeder HILLEGONDA HESTER DOORENBOS, laatst weduwe van den heer H. DE VRIES, in den ouderdom van bijna 77 jaren.

Groningen, T. H. JANSSONIUS. L. DE VRIES Hzn. A. M. C. DE VRIES—DAUBANTON.
Amsterdam, M. WOLTJER—JANSSONIUS. Dr. J. WOLTJER.
Rotterdam, W. DE VRIES.
Zalt-Bommel, W. HUYSKES—DE VRIES. J. H. HUYSKES.
Groningen, 24 Dec. 1895.

Heden ontsliep in zijnen Heere en Heiland, onze geliefde Echtgenoot en Vader,
JAN VAN DER MOLEN,
in leven ouderling der Gereformeerde kerk B alhier.
Wed. J. v. d. MOLEN—KLEIN.
J. VAN DER MOLEN Jr.
A. G. v. d. MOLEN—v. SCHUYLENBURG.
F. VAN DER MOLEN.
Harlingen, 21 Dec. 1895.

Heden 27 December, nam de Heere onzen jongsten Zoon
GIJSBERTUS,
door den dood tot Zich.
Genesis 17 : 7 is ons hart tot sterkte en vertroosting.
A. VOOGEL.
H. L. VOOGEL—BEST.
Dinteloord, 27 Dec. 1895.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsenstraat,
No. 157.
AMSTERDAM.

GOLDSCHMEDING's
PIANO's en ORGELS
zijn alom bekend en worden bij toenaming gevraagd.
GROOTE MAGAZIJNEN
KEIZERSGRACHT 305,
Warmoesstraat 141, Amsterdam.
VRAAG Catalogus en Conditiën, van Huur, Ruil en Betaling.
Speciale Inrichting voor Reparatie.

Bij den Uitgever A. D. LITTOOIJ Az., te *Middelburg*, verschijnt D. V. 4 Januari het **eerste nummer** van:
„Het Gereformeerde Volksblad."
HOOFDREDACTEUR:
Ds. W. J. DE HAAS.
Prijs per kwartaal 40 Cents fr. p. p.

Te koop gevraagd:
DE HERAUT van de jaren van 1885 tot 1895, met opgaaf van prijs. Adres: A. VOOGT, Boekh., *Rozenburg*.

Ds. A. J. VAN DEN HEUVEL,
is VERHUISD van
DISPATCH naar
108 Scottstreet, West-Side,
CLEVELAND, OHIO. U. S. A.

Met Januari a. s. verschijnt bij den Uitgever T. SLAGTER, te *Kollum:*
DE GEZANT.
Christelijk Weekblad voor het maatschappelijk leven.
Red.: Ds. P. N. KRUYSWIJK.
Prijs per 6 maanden 75 Cent.
AGENTEN gevraagd, flinke provisie.

IS VERSCHENEN:
HANDBOEK ten dienste van de Geref. kerken in Nederland.
Voor het jaar 1896.
Onder Redactie van
DD. J. H. FERINGA en A. LITTOOIJ.
De Statistiek is zoo nauwkeurig mogelijk bewerkt. Aan elke kerk is het nommer toegevoegd, waaronder zij bij de Regeering bekend staat. Het Mengelwerk bevat een in Memoriam aan Dr. A. H. DE HARTOG en Ds. J. J. A. PLOOS VAN AMSTEL; degelijke bijdragen van de H.H. DD. J. DEKKER, H. DIJKSTRA, J. H. FERINGA, N. A. DE GAAY FORTMAN, R. GRUNTKE, A. SCHOUTEN Wz. en J. P. TAZELAAR.
8°. form., pl. m. 280 bladz., voor slechts *f* **0.35**, fr. p. p. *f* **0.45**.
Op veler verzoek wordt het ook verkrijgbaar gesteld in **stap linnen omslag** tegen **10 Cents** verhooging van den prijs.
Absentielijst voor Catechisatie en Zondagsschool.
Zeer doelmatig ingericht. Zakformaat, in linnen omslag. Prijs *f* **0.30**. Voor 200 leerlingen *f* **0.20**.
Verkrijgbaar in den Boekhandel en bij den Uitgever **K. LE COINTRE**, te **Middelburg.**

P. VAN EIJK.
Firma JOHANNES KRAMER & Co.,
DAM 15—17, AMSTERDAM.
Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO ½ pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Voor slechts
3 GULDEN
per stuk, verzend ik een van mijne alom bekende beste
Concert-Trek Harmonika's „Hollandia"
groot en stevig vervaardigd, met 2-korig orgelmuziek en open nikkel-claviatuur. Deze is met een nikkelstaaf belegd, vandaar zeer luide muziek. (Dus geen claviatuur-bedekking meer als vroeger). In weerwil van deze voordeelen nog dezelfde prijs, 10 toetsen, 20 dubbele tonen, 2 bassen, 3 registers, 2 sluitingen, 2 dubbele blaasbalgen (3 balgen), daardoor groote blaasbalg, iedere hoek is van een metalen rand voorzien. De tonen zijn uit het beste materiaal. Discant wondervol. Grootte 35 centimeter (werkelijke groote prachtinstrumenten). Ieder instrument wordt zonder gebreken en goed gestemd uit de fabriek verzonden. De verpakkingskist kost niets. Porto 60 cents. Mijne beroemde methode voor zelfonderricht gratis. Ik waarschuw voor reclame van kleine handelaars, die dikwerf den tekst en den vorm mijner advertentien nabootsen. Een feit is het, dat men bij het oudste en grootste handelshuis steeds het beste en goedkoopste koopt. Men bestelle derhalve bij het grootste WESTDUITSCHE HARMONIKA-EXPORTHUIS van
HEINR. SUHR,
te NEUENRADE, in Westfalen.

Vrije Universiteit.

Zooals de vrienden zich zullen herinneren, stond op het agendum der jaarvergadering der Vereeniging voor Hooger Onderwijs, welke den 27en Juni ll. te Scheveningen is gehouden, dat Dr. Den Houter van Maasluis eene bespreking zou inleiden over het onderwerp: »de medische Wetenschap en de Vrije Universiteit".

Tot groote teleurstelling van Directeuren is echter Dr. Den Houter destijds niet aan het woord kunnen komen. De tijd was om. Het is echter met veel voldoening, dat zij thans kunnen mededeelen, dat van het inleidend woord, dat Dr Den Houter destijds zou gesproken hebben, een genoegzaam aantal exemplaren zijn gedrukt, om aan elk der leden en begunstigers daarvan één te kunnen doen geworden. Zij worden verzonden aan onze onderscheidene correspondenten, die met hun zoozeer gewaardeerde welwillendheid ze wel aan de adressen zullen bezorgen.

Moge de lezing van dit ernstig woord velen bewegen, om ernstig te bidden, dat eenmaal een Medische Faculteit aan onze Universiteit moge worden verbonden, en intusschen reeds een geldelijk offer daarvoor te brengen. Tot hiertoe ontbreekt ons nog *alles*. In de eerste plaats hebben wij geen mannen, die als leermeesters zouden kunnen en willen optreden, en dat is toch het voornaamste. Maar de Heere kan ze ons schenken, indien wij het oprecht van Hem begeeren. *Dat* is echter de groote zaak waarop het aankomt. De tijd om Sion genadig te zijn, de bestemde tijd des ontfermens van den Heere was gekomen, toen zijne knechten *medelijden* hadden met haar gruis (Psalm 102) d. i. zooals onze Statenbijbel in de kanteekening schrijft, toen zij *groote droefheid hadden en het hun wee deed*, vanwege de verwoesting, die over de gemeente was gekomen. Of er zulke *groote droefheid* bij ons reeds is, zulk een *weedom des harten* vanwege den afval van God en Zijn Woord, die vooral zoo in het oog springt bij de studie der natuurwetenschappen aan onze Overheidshoogescholen — ik kan daarover niet oordeelen; maar zonder vreeze ben ik daaromtrent niet. In het afgeloopen jaar is, dunkt mij, weinig daarvan openbaar geworden.

En toch zonder dat zal geen verandering komen, want de Heere blijft dezelfde. Brenge 1896 ons op de knieen, opdat waarlijk een ijver Gods onder ons moge worden opgewekt, een klagen en een zuchten tot Hem, dat Hij nog eens de hemelen mocht scheuren en nederkomen om Zijnen Naam aan Zijne wederpartijders bekend te maken. De belofte blijft: »Geen oog heeft gezien, behalve Gij o God, wat Hij doen zal dien, die op Hem wacht." »Vreeselijke dingen zult Gij ons in gerechtigheid antwoorden, o God onzes heils." Zijn Naam is toch »Wonderlijk". Och, dat er *veel* om gebeden wierd!

W. HOVY.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributiën:

Door den heer Rutger van Hf. Boezaart te ... ‚ge te Kos-sem *f* 36.50; door den heer en heer G. J. Haarlemmermeer *f* 25; door ,0; door den Stouwdam te Oldebroek *f* 140.50 en *f* 52.50; heer S. de Jong Ezn. te Enkhuizenoord door den heer W. J. Caspers te Zanten *f* 21; door den heer L. A. Kemp Culemborg *f* 18.50; door den heer Jan van T. te Zeist: uit Doorn *f* 5.50; door den heer van den Brink te Renkum *f* 31.50; door Ds. C. S. v. d. Voet te Leimuiden *f* 39; door den heer J. de Haan te Zevenbergen *f* 55.50; door den heer G. J. Knottenbelt te Voorthuizen *f* 49; door den heer P. Goudappel te Delft *f* 421; door den heer G. ter Meulen te Gossel *f* 19; door den heer O. A. Brouwer te Dockum *f* 85.10; door den heer M. Vader Jr. te Vlissingen *f* 97.50; door den heer J. Duijm Ezn. te Noordeloos *f* 6; door den heer Johs. Krap te 's-Gravenhage; 2e storting, *f* 527.77; door den heer P. Vermeer te Baambrugge *f* 30.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit.)

Van de Gereformeerde kerk te 's-Gravenzande *f* 12.35; van idem te Winschoten *f* 19.48½; van idem te Oostwold *f* 15.13½; van idem te Oude-Pekela *f* 15.08; van idem te Veendam *f* 12.94; van idem te Scheemda *f* 10.20; van idem te Meeden *f* 8.90; van idem te Bellingwolde *f* 4.04; van idem te Nieuw-Beerta *f* 2.52; van idem te Emmen *f* 6.27; van idem te Middelburg A (halve collete) *f* 8.35½ en *f* 9.25, samen *f* 17.60½; van idem te Middelburg B *f* 9.05; van idem te Middelburg C *f* 21.24; van idem te Vlissingen A *f* 11.87½; van idem te Vlissingen B *f* 6.18; van idem te Serooskerke A *f* 4.96; van idem te Serooskerke B *f* 6.61; van idem te Koudekerke *f* 8.80; van idem te Meliskerke *f* 2.80; van idem te Veere *f* 5.15; van idem te Gapinge *f* 0.93; van idem te Vrouwepolder *f* 1.89; van idem te Oost-Kapelle *f* 4.61½; van idem te Domburg *f* 1.73; van idem te Grijpskerke *f* 8.33; van idem te Arnemuiden *f* 1.81½; van idem te St.-Laurens *f* 1.67; van idem te Oost- en West-Souburg *f* 6.07; van idem te 's-Gravenhage B *f* 55.75; van idem te Nieuw-Vennep *f* 21.16; van idem te Hilversum B *f* 33.54½; van idem te Amstelveen *f* 8.16½; van idem te 's-Gravenhage A (halve collecte) *f* 36; van idem te Gerkesklooster (extra collecte) *f* 51.35; van idem te Dedemsvaart *f* 14.75.

Aan Schenkingen:

Van mej. M. te Sneek uit het busje *f* 2; van H. S. te A. *f* 10; van de Jongelingsvereeniging »Abrôna" te Barneveld (voor de Theologische faculteit) *f* 1.50; door den heer O. A. Brouwer te Dockum, voor 't lezen van *de Standaard* *f* 1; door den heer M. Vader Jr. gecollecteerd te Vlissingen B *f* 1; van de Zondagsschoolvereeniging »de Waarheid zal u vrij maken" te 's Gravenhage *f* 16.48, van N. N. te Alblasserdam *f* 1.

Voor de Medische faculteit:

Door den heer Jan van Zanten te Zeist: uit Doorn *f* 23.40, uit Bunnik *f* 21, samen *f* 44.40; door mej. M. te Sneek van de Halvestuiversvereeniging *f* 6.

Voor een Studiefonds:

Door den heer M. Vader Jr., gecollecteerd in de Gereformeerde kerk te Vlissingen B. *f* 1; door mej. M. te Sneek voor de Halvestuiversvereeniging *f* 6.

S. J. SEEFAT.
Hilversum. *Penningmeester*

ELECTRISCHE DRUKKERIJ.
Voorheen J. J. ARND en ZONEN.